

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง สื่อมวลชนได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาความคิดในการสร้างโลกใหม่โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศอเมริกาและกลุ่มพันธมิตรที่ต้องการสร้างอาณาจักรใหม่และขยายอาณาจักรเดิมทั้งทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจผ่านสื่อมวลชนไปยังซีกโลกตะวันออก ภาพเหตุการณ์และเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากประเทศพัฒนาแล้วนำไปสู่ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศผู้แพ้สงครามเพื่อขยายอาณาจักรถูกนำเสนอผ่านสื่อ และดูจะเป็นธรรมชาติของสื่อที่จะนำเสนอเรื่องเหล่านี้ (The Freedom Forum Media Studies center, 1993, pp. 30-31) เหตุนี้เองที่กล่าวได้ว่าสื่อมวลชนนั้นเป็นผู้ที่นำเสนอความคิดเห็น วิเคราะห์วิจารณ์ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกมานานนับทศวรรษแล้วและดูจะเป็นผู้กำหนดชะตาความเป็นโลกที่มีชีวิตนี้เสียเอง แทนมนุษย์

การสิ้นสุดของสงครามเย็นทำให้เกิดการเปิดโลกใหม่ในวงการสื่อสารมวลชนแต่มันก็เป็นการเผชิญหน้ากับสิ่งใหม่ที่ตามมาอย่างไม่รู้ตัว สิ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของโลกคือ สิ่งนั้นไม่ได้ทำให้โลกเป็นเพียงวัตถุเท่านั้น แต่มันเป็นวัตถุที่มีชีวิต แนวความคิดแบบเก่า บรรทัดฐานที่มีมาแต่ดั้งเดิมนั้นได้หมดสิ้นไปแล้วเมื่อสงครามเย็นสิ้นสุด (The Freedom Forum Media Studies Center, 1993, p. 30)

ภาพการต่อต้านการครอบงำสื่อเกิดขึ้นทั่วทุกมุมโลกแต่เป็นภาพที่เป็นไปอย่างเงียบสงบรวมไปถึงภาพการขยายความยิ่งใหญ่ทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศมหาอำนาจเช่นเดียวกัน และในปี 1989 สงครามเย็นที่เป็นการแผ่อาณาจักรของผู้มีอำนาจนั้นเริ่มอ่อนตัวลงและได้สิ้นสุดลงท่ามกลางการเปิดเวทีเรียกร้องเสรีภาพของสื่อทั่วทุกแห่ง เหตุนี้เองทำให้สื่อมวลชนเริ่มมีเสรีภาพในการนำเสนอข่าวสารเพิ่มมากขึ้น (The Freedom Forum Media Studies Center, 1993, p. 30) การไหลของข่าวสารระหว่างประเทศเริ่มขยายเนื้อหาไปทางด้านอื่นนอกเหนือไปจากการขยายเนื้อหาทางด้านเมืองของกลุ่มผู้มีอำนาจ เช่น บทบาทของสื่อในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม หรือสิทธิสตรีและเด็ก เป็นต้น

สื่อมวลชนเริ่มเข้ามามีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในหลายด้านไม่เพียงเฉพาะทางด้านการเมืองเท่านั้น และได้เข้ามามีบทบาทต่อสถานการณ์ความยุ่งเหยิงในแต่ละประเทศ การเข้ามามี

บทบาทของสื่อในเหตุการณ์ต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังส่งผลต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งทางด้านบวกและทางด้านลบ เซาว์ดูรี (Chowdhuri, 1993, p. 95) ได้ศึกษาพบว่า การที่สื่อมวลชนมีเสรีภาพในการนำเสนอข้อมูลเหตุการณ์ร้ายไปยังสาธารณชน โดยการนำเสนอเหตุการณ์นั้นอาจมีทั้งส่งผลให้สถานการณ์ดีขึ้นหรือแย่ลงไปจากเดิมถือได้ว่าสื่อมวลชนได้ทำหน้าที่ของสื่อตามบทบาทที่มีอยู่ โดยเฉพาะในประเทศที่เกิดวิกฤตเหตุการณ์ขึ้นในประเทศ (national crisis) สื่อจะทำหน้าที่เป็นทั้งผู้ให้ข่าวสาร ผู้นำเสนอความคิดเห็น และเป็นที่พึ่งที่สำคัญของประชาชนในยามวิกฤติ ขณะเดียวกันประชาชนที่ตกอยู่ในภาวะวิกฤตกังวลเกี่ยวกับวิกฤติเหตุการณ์ก็จะให้ความสนใจสื่อเพราะมองเห็นว่าสื่อจะนำเสนอเหตุการณ์ด้วยความเป็นธรรม (justify) กล่าวได้ว่า ในวิกฤติการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศแต่ละประเทศ สื่อจะทำหน้าที่เป็นที่พึ่งที่สำคัญของประชาชน

บทบาทหน้าที่อันสำคัญของสื่อต่อการแพร่กระจายข่าวสารไปยังสังคมได้อย่างรวดเร็วและจำนวนมากทำให้คนในสังคมต่างหันมาพึ่งพาข้อมูลข่าวสารเพื่อต้องการแสวงหาความรู้จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หรือเพื่อต้องการแสวงหาคำอธิบายหรือคำตอบต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคม นอกจากนี้อาจใช้ข้อมูลที่ปรากฏในสื่อมวลชนเป็นเครื่องตัดสินใจดำเนินชีวิตในสังคม เช่น ตัดสินใจใช้ชีวิตอย่างประหยัดเพราะได้รับข่าวการปรับราคาสินค้าจากสื่อมวลชน หรือการตัดสินใจเลิกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคการเมืองหนึ่งเข้าไปเป็นตัวแทนประชาชนในสภาผู้แทนราษฎรหรือเข้าไปบริหารบ้านเมืองเพราะได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากสื่อมวลชนมาว่านักการเมืองท่านนั้นเป็นผู้ประพฤติดี

การทำหน้าที่ของสื่อในโลกเสรีแห่งข่าวสารภายหลังสงครามเย็นตามบทบาทที่ดีต่อสาธารณชน แต่ก็ยังมีมุมมองอีกหลายด้านที่มองว่าสื่อยังยึดติดกับความเป็นตัวตนของตนเอง ซึ่งการมีตัวตนสูงเช่นนี้อาจสร้างผลร้ายต่อประเทศชาติหรือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศโดยไม่รู้ตัว หนังสือพิมพ์ที่ดีที่แท้จริงนั้น ต้องยึดเอาหน้าที่ของหนังสือพิมพ์เป็นใหญ่เหนือสิ่งใด และหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ที่แท้จริงก็คือ ต้องเสนอข่าวถูกต้องตามความเป็นจริงไม่มีการบิดเบือนใด ๆ อันจักเป็นไปด้วยเจตนาหรือผลประโยชน์ก็ตาม ต้องยึดเอาความจริงเป็นหลักในการเสนอข่าวทุกชนิด การแสดงความคิดเห็นในหน้าหนังสือพิมพ์ทุกอย่างต้องเป็นไปด้วยความรับผิดชอบ ชื่อสัตย์สุจริต เพื่อหวังประโยชน์ของชุมชนเป็นใหญ่มิใช่เพื่อประโยชน์ของตนเอง (ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช, 2551, น. 76)

การนำเสนอเรื่องราวและข่าวของสื่อมวลชนโดยต้องยึดความจริงและความถูกต้องเป็นหลักหรือนำเสนอความคิดเห็นโดยไม่บิดเบือนไปจากความเป็นจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จัดได้ว่าสื่อได้ทำตามหน้าที่ของสื่อในการคัดเลือกข่าวซึ่งนักข่าวได้อาศัยตัวตนของตนเองในการ

คัดเลือกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยคาดเดาว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจะได้รับความสนใจจากผู้ดูหรือผู้ฟัง หรือเนื้อหาอันมีผลกระทบต่อสาธารณชน

การทำหน้าที่ดูแลสอดส่องเรื่องราวที่เกิดขึ้นเพื่อเสนอต่อสาธารณชนนั้นอาจทำได้ง่ายในสถานการณ์ปกติ แต่ถ้าเป็นเหตุการณ์ที่ไม่ปกติหรือเกิดวิกฤติเหตุการณ์ขึ้นในประเทศสื่ออาจทำหน้าที่ได้ไม่สมบูรณ์ เซาว์ดูริ (Chowdhuri, 1993, p. 126) ได้ค้นพบว่า การทำหน้าที่ของสื่อในช่วงที่ประเทศชาติเกิดเหตุการณ์ วิกฤติเหตุการณ์ สื่ออาจทำหน้าที่ได้เหมือนเดิมแต่บทบาทจะลดลงไปจากเดิม และบางครั้งสื่อจะต้องตกเป็นเครื่องมือของฝ่ายปกครองประเทศนั้น ซึ่งได้รับแรงบีบคั้นทั้งทางด้านการเมือง และเศรษฐกิจ แม้ว่าในช่วงเหตุการณ์นั้นประชาชนจะมีความต้องการสื่อ แต่สื่อก็ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลความจริงได้และทำหน้าที่ของตนเองได้ไม่สมบูรณ์

ดังที่เซาว์ดูริ ได้ยกตัวอย่างเหตุการณ์ในบังคลาเทศว่า

การทำหน้าที่ของสื่อในช่วงเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองในประเทศบังคลาเทศ สื่อไม่สามารถหาแหล่งข่าวได้หลากหลายเพราะแหล่งข่าวเกรงว่าตนเองจะได้รับอันตราย ทำให้สื่อบางประเภทไม่มีข้อมูลเพียงพอต่อการรายงาน ตัวสื่อเองก็ยังคงระวังตนเองไม่นำเสนอเนื้อหาที่ผู้นำประเทศมองเห็นว่าสื่อขัดแย้งกับผู้นำเพราะอาจติดคุกได้ นอกจากนี้การนำเสนอเนื้อหาของสื่อยังต้องยึดติดกับกฎหมายเฉพาะที่ผู้นำประเทศออกมาในภาวะวิกฤติอีกด้วย (Chowdhuri, 1993, p. 135)

การทำงานของนักข่าวในภาวะวิกฤติการณีนี้นยากกว่าการทำงานข่าวในภาวะบ้านเมืองปกติสุข ตั้งแต่ขั้นตอนการเข้าถึงข้อมูลในภาคสนาม การค้นหาแหล่งข่าว ตลอดจนการคัดเลือกเนื้อหาในการนำเสนอ (Chowdhuri, 1993, p. 127) นอกจากนี้ สื่อยังถูกรัฐบาลควบคุม โดยเฉพาะสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ และยังขาดความน่าเชื่อถือของข่าว (inaccuracy) ส่วนสื่อหนังสือพิมพ์แม้ว่าจะมีเสรีภาพในการรายงานมากกว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นสื่อรัฐแต่ก็เป็นเพียงการรายงานข้อเท็จจริงได้ไม่มากกว่าเท่าใดนัก (Reauddin, 1993, pp. 98-102)

เหตุการณ์ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดกรณีเกิดวิกฤติเหตุการณ์ทางการเมืองในประเทศศรีลังกา การทำหน้าที่ของสื่อมวลชนขึ้นอยู่กับเงื่อนไขทางการเมือง นักหนังสือพิมพ์บางคนถูกฆ่าตายในปี 1987 ถึงแม้ว่าในปี 1989 จะมีสมาชิกของชนกลุ่มย่อยเรียกร้องให้สื่อมีเสรีภาพเพิ่มขึ้น แต่ก็ไม่มีผลไปมากกว่าเดิม ในปีนี้รัฐบาลได้สั่งสื่อสิ่งพิมพ์และหนังสือพิมพ์ทุกประเภทจะต้องสนองตอบความต้องการของรัฐบาลหรือกลุ่มที่ปกครองประเทศ หนังสือพิมพ์ของรัฐที่วางจำหน่าย

ทั่วไปจะมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องของรัฐเท่านั้นและมีเพียงไม่กี่หน้าและทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้กับรัฐบาลเท่านั้น (Rathatunga, 1993, pp. 18-23)

หากจะย้อนอดีตไปมองบทบาทของสื่อมวลชนต่อการรายงานวิกฤติการณ์ตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ 1 สื่อถูกนำมาใช้เพื่อการสร้างความน่าเชื่อถือของกลุ่มผู้มีอำนาจ เริ่มตั้งแต่การโฆษณาชวนเชื่อเพื่อปลุกกระตือรือร้นของพลเมืองเพื่อหวังผลต่อการชนะสงคราม เรื่อยมาจนกระทั่งถึงสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 สื่อมวลชนประเภทวิทยุได้ถูกนำมาใช้เพื่อการสงครามนี้โดยตรงเช่นกัน เมื่อสิ้นสุดสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 สื่อมวลชนก็ได้เข้ามามีบทบาทต่อการกระจายข่าวสารข้ามพรมแดนทางด้านการขยายอาณาจักรของกลุ่มผู้ชนะสงคราม เรื่อยมาจนถึงการขยายศักยภาพภาพและเขตแดนทางเศรษฐกิจตามที่ได้กล่าวในข้างต้น

กล่าวได้ว่าสื่อมวลชนในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีบทบาทเพิ่มไปจากเดิมเพราะนอกจากจะเป็นเครื่องมือทางการเมืองในช่วงก่อนและระหว่างเหตุการณ์สงครามโลกแล้วยังกลายมาเป็นเครื่องมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญของกลุ่มประเทศมหาอำนาจ ความสำคัญของสื่อเช่นนี้ทำให้ธุรกิจสื่อมวลชนเริ่มขยายตัวเกิดการขยายอาณาจักรสื่อด้วยตนเอง กลุ่มนักธุรกิจใหญ่ต้องการเข้ามามีบทบาทต่อสื่อเพื่อขยายฐานการค้าของตนเอง ด้วยการเข้าเป็นเจ้าของกิจการสื่อและเข้าขยายฐานธุรกิจสื่อด้วยการเข้าครอบครองสื่อหลายประเภทเพื่อสร้างอาณาจักรของตนเอง เพราะการครอบครองสื่อที่มีอาณาเขตในประเทศอื่นยังเท่ากับได้ครอบครองประเทศนั้นไปด้วย ทั้งนี้เป็นการขยายเขตแดนทั้งทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจไปพร้อม ๆ กัน ดังเช่น กิจการโทรทัศน์ของอเมริกา CNN และ BCC ของอังกฤษที่ได้ขยายฐานการบริการไปยังกลุ่มลูกค้าทั่วโลก เป็นต้น

นอกจากสื่อมวลชนจะเข้ามามีบทบาททางด้านเศรษฐกิจแล้ว สื่อมวลชนยังเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อวิกฤติการณ์ทางการเมืองภายในประเทศอีกหลายประเทศ และส่งผลต่อวิกฤติการณ์นั้นโดยตรง กรณีตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนในเหตุการณ์วินาศกรรมตึกเวิร์ลเทรดเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2544 ตึกเวิร์ลเทรด ซึ่งในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสื่อมวลชนในประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น CNN ต่างรายงานและกล่าวกันว่าเป็นการกระทำของพวกกลุ่มอาหรับ ในทางตรงกันข้ามสื่อต่างชาติเช่น อัลจาซีราห์รายงานในทิศทางตรงกันข้าม ประชาชนที่ไม่ใช่พลเมืองของสหรัฐอเมริกาต่างให้ความสนใจสื่อต่างประเทศผ่านดาวเทียมมากกว่าสื่อในประเทศอเมริกา พลเมืองที่เป็นชาวอาหรับหรือสามารถรับฟังภาษาอาหรับต่างพากันซื้อดาวเทียมเพื่อรับฟังสื่อต่างประเทศอื่น ๆ นอกเหนือจากสื่อในประเทศอเมริกา (Carey, 2003, p. 79)

จากกรณีดังกล่าวจะเห็นได้ว่าสื่อมีบทบาทต่อการนำเสนอข่าวได้กรณีที่เกิดขึ้นเกิดวิกฤติการณ์ ดังเช่นเหตุการณ์วินาศกรรมตึกเวิร์ลเทรดถูกลบ หรือเหตุการณ์ที่สหรัฐอเมริกา

ใช้กำลังของทหารโจมตีอิรักเพื่อค้นหาตัวผู้ก่อการร้ายนั้น ประชาชนสามารถค้นหาข้อมูลหลายด้านได้จากสื่อที่มีสื่อเจ้าของประเทศที่เกิดเหตุการณ์แต่เป็นสื่อต่างชาติที่ได้เข้ามาประจำอยู่ในประเทศที่เกิดเหตุการณ์ นอกจากนี้ยังพบได้ว่า หลังเหตุการณ์วันที่ 11 กันยายนพบว่าสื่อใหม่ (new media) เริ่มเข้ามามีบทบาทเพิ่มในช่วงวิกฤติการณ์คือ โทรศัพท์เคลื่อนที่ (Katz & Rice, 2002, pp. 135-145)

การรายงานข่าวของสื่อต่างประเทศอาจแตกต่างจากสื่อท้องถิ่น หรือรายงานเพียงด้านใดด้านหนึ่ง ปารณีย์ (2540) พบว่า บทบาทของสำนักข่าวต่างประเทศจะมองประเด็นการนำเสนอข่าวในด้านลบมากกว่าด้านบวก โดยเฉพาะมุมมองที่เกิดจากประเทศโลกที่สาม ทั้งนี้เนื่องจากข่าวด้านลบจะมีผู้สนใจหรือขายข่าวได้มากกว่าข่าวด้านบวก ดังเห็นได้จากการศึกษาของมาลินี สุวรรณโมลี (2541) ที่พบว่าการรายงานข่าวของสื่อต่างประเทศในประเทศไทยในกรณีข่าวโศกณิชนำเสนอข่าวในด้านลบที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวประเทศไทยมาก

นอกจากนี้ การรายงานข่าวของสำนักข่าวที่มีความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติจะมีมุมมองและกรอบการคิดประเด็นที่แตกต่างกัน ทั้งนี้รวมถึงแนวทางการเขียน การอ้างแหล่งข่าว ความน่าเชื่อถือของข่าว ความยากง่ายในการหาข่าว นอกจากนี้ยังความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวกับนักข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักข่าวในประเทศต่างประเทศที่เข้าไปประจำอยู่ในแต่ละประเทศ จะมีมุมมองในการรายงานข่าวที่แตกต่างจากสำนักข่าวในประเทศนั้น (Kim, 2001, pp 167-186)

จากเหตุการณ์วินาศกรรมตึกเวิร์ลเทรดและการทิ้งระเบิดของสหรัฐอเมริกาที่อิรัก บทบาทสื่อต่างประเทศมีความสำคัญมากต่อการรายงานข่าวทั้ง 2 เหตุการณ์ ประชาชนทั่วโลกให้ความสนใจสื่อต่างประเทศมากขึ้น มีการให้ความสำคัญต่อสื่อต่างประเทศว่า สามารถนำเสนอเรื่องราวได้มากกว่าสื่อในประเทศนั้น ทำให้สื่อต่างประเทศได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการรายงานข่าวในประเทศที่เกิดวิกฤติการณ์จนเห็นได้ชัด

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจกระบวนการทำงานข่าวของนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทยในกรณีวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย ทั้งนี้เนื่องจากงานวิจัยที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่า การทำงานข่าวของนักข่าวในช่วงวิกฤติเหตุการณ์นั้นแตกต่างจากการทำงานข่าวในช่วงปกติรวมถึงยังไม่มีเคยมีการศึกษาเรื่องนี้ในประเทศไทย โดยมองกรอบการทำงานข่าวของนักข่าวในประเทศไทยในยามวิกฤติการเมืองไทยเป็นอย่างไร และข่าวที่รายงานส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ในด้านใดบ้าง มีปัจจัยใดบ้างเข้ามาเป็นอุปสรรคต่อการทำงานของนักข่าว โดยเลือกเหตุการณ์ทางการเมืองในช่วงวิกฤติทางการเมือง พ.ศ. 2552-2553

ผู้วิจัยได้ให้ความสนใจเฉพาะการทำงานข่าวของนักข่าวต่างประเทศซึ่งเป็นนักข่าวที่เป็นพนักงานของสำนักข่าวต่างประเทศที่เข้ามาตั้งสำนักงานในประเทศไทย เนื่องจากงานวิจัยที่ผ่านได้แสดงให้เห็นว่า นักข่าวต่างประเทศมีข้อจำกัดต่อการทำงานข่าวมากกว่านักข่าวในประเทศ อีกทั้งข่าวที่นำเสนอไปยังต่างประเทศยังส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และด้านอื่น ๆ ของประเทศไทยอีกด้วย

สำหรับเหตุการณ์ที่เลือกมาศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาการนำเสนอข่าวในกรณีวิกฤติการณ์การเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553 ซึ่งเป็นปีที่เกิดวิกฤติการณ์ในประเทศไทยอย่างมากรวมทั้งวิกฤติการณ์ทางการเมือง เช่น เกิดการประท้วงทางการเมืองขึ้นทั่วประเทศเรียกร้องให้นายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งลาออก หรือแม้กระทั่งนายสมัครได้พ้นจากตำแหน่ง และแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ แล้วก็ตาม ประชาชนในประเทศไทยก็ยังไม่พอใจเนื่องจากมองว่า นายกรัฐมนตรีทั้งสองคนเป็นตัวแทนของพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร เข้ามาเพื่อช่วยเหลืออดีตนายกฯทักษิณในคดีต่าง ๆ

ในปีนั้นเหตุการณ์ทางการเมืองเกิดภาวะวิกฤติอย่างหนักมีการปะทะกันระหว่าง 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายต่อต้านรัฐบาลกับฝ่ายสนับสนุนรัฐบาลหรือที่เรียกกันว่า กลุ่มเสื้อแดงกับกลุ่มเสื้อเหลือง การชุมนุมประท้วงของทั้งสองฝ่ายเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตจำนวนมาก เป็นทั้งที่ผู้เสียชีวิตจากการปะทะกันของ 2 ฝ่ายและจากการนำกำลังของรัฐบาลเข้าไปสลายการชุมนุม เหตุการณ์ได้บานปลายไป ถึงขั้นการเข้าปิดสนามบินนานาชาติที่สุวรรณภูมิและสนามบินแห่งชาติที่ดอนเมือง ส่งผลต่อความเสียหายทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างใหญ่หลวง

จากการศึกษาการรายงานข่าวในช่วงวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทยใน 1 เดือนคือ เดือนสิงหาคม 2551 ซีเอ็นเอ็น (online) รายงานข่าวความเคลื่อนไหวทางการเมือง เกือบทุกวัน บางวันรายงานถึง 2 ครั้ง รวมแล้วประมาณ 40 ขึ้นต่อ 1 เดือน นับได้ว่ามากกว่าในช่วงเวลาเหตุการณ์ทางการเมืองปกติพบว่า บางเดือนไม่มีการรายงานข่าวจากประเทศไทยแม้แต่ขึ้นเดียว ในขณะที่สำนักข่าวอัลจาซีรา (online) ก็รายงานข่าวความเคลื่อนไหวทางการเมืองไทยในช่วงเดือนสิงหาคม 2551 เช่นเดียวกับ ซีเอ็นเอ็น แต่มีปริมาณที่น้อยกว่า แต่คิดเฉลี่ยแล้วรายงาน 28 ขึ้นต่อเดือนมากกว่าในช่วงเวลาปกติ

ไม่เพียงแต่ซีเอ็นเอ็นและอัลจาซีราจะให้ความสำคัญต่อการรายงานความเคลื่อนไหวเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในประเทศไทยในช่วงวิกฤติการณ์ทางการเมืองเท่านั้น สำนักข่าวอื่นหรือองค์กรข่าวอื่นก็ให้ความสำคัญเช่นเดียวกัน เช่น รอยเตอร์ เอ็นเอชเค เป็นต้น

งานวิจัยนี้จะศึกษาถึงกระบวนการทำงานข่าวโดยเริ่มตั้งแต่ การเริ่มต้นค้นหาประเด็นข่าวที่จะลงมือทำ การหาแหล่งข่าวและสร้างแหล่งสาร การประเมินแหล่งข่าว แนวทางในการคัดเลือกเหตุการณ์ตลอดจนการนำเสนอเหตุการณ์นั้นต่อสาธารณชน โดยจะนำแนวคิดและทฤษฎีทางด้าน การจัดวารสาร (Agenda-Setting) นายประตูข่าวสาร (Gate Keeper) การรายงานข่าว (News Reporting) เข้ามาเป็นแนวทางในการศึกษากระบวนการทำงานของนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทยต่อวิกฤติการณ์ทางการเมือง

นอกจากนี้ ในการวิจัยครั้งนี้ยังได้ศึกษาถึงการรายงานข่าวการรายงานข่าวของสำนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทยอันเกิดจากกระบวนการทำข่าวของนักข่าวต่างประเทศต่อกรณีวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553 โดยศึกษาการนำเสนอข่าวของสำนักข่าวต่างประเทศตามแนวทางการนำข้อมูลมารวบรวมและนำเสนออันเป็นผลมาจากกระบวนการทำข่าว และได้เลือกสำนักข่าวต่างประเทศ 3 แห่ง คือ สำนักข่าวรอยเตอร์ สำนักข่าวเอพี และสำนักข่าวซินหัว โดยให้สำนักข่าวทั้ง 3 แห่งเป็นตัวแทนในแต่ละภูมิภาค สำนักข่าวรอยเตอร์เป็นสำนักข่าวที่เป็นตัวแทนของกลุ่มสำนักข่าวต่างประเทศในทวีปยุโรป สำนักข่าวเอพีเป็นตัวแทนของกลุ่มสำนักข่าวในทวีปอเมริกาและสำนักข่าวซินหัวเป็นตัวแทนของสำนักข่าวต่างประเทศในเอเชีย ซึ่งในช่วงวิกฤติการณ์การเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553 สำนักข่าวทั้ง 3 แห่งนำเสนอเหตุการณ์ในไทยมาตลอด

วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาเรื่อง “กระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทย กรณีวิกฤติการณ์การเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553” ผู้ศึกษามีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงกระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทย ต่อกรณีวิกฤติการณ์การเมืองไทยปี 2552-2553
2. เพื่อนำเสนอแบบจำลองกระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทยต่อกรณีวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553

นิยามศัพท์

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ให้นิยามศัพท์ในตัวแปรที่ใช้การศึกษาดังนี้

นักข่าวสำนักข่าวต่างประเทศ หมายถึง นักข่าวที่ทำงานในสำนักข่าวรอยเตอร์ สำนักข่าวเอพีและสำนักข่าวซินหัวที่ประจำอยู่ประเทศไทย

สำนักข่าวต่างประเทศ หมายถึง องค์การที่มีหน้าที่ในการขายข่าวโดยการรวบรวมข่าวสารที่เกิดขึ้นทุกมุมโลกส่งขายให้แก่ลูกค้าอย่างรวดเร็ว ลูกค้า ส่วนใหญ่ของสำนักข่าวจะเป็นสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ ในการวิจัยนี้หมายถึงสำนักข่าวยอยเตอร์ สำนักข่าวเอพีและสำนักข่าวซินหัว

กระบวนการทำข่าวของนักข่าว หมายถึง สำนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทย การทำงานข่าวของนักข่าวสำนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทยต่อกรณีวิกฤติการณ์การเมืองไทย พ.ศ. 2552 – 2553 เริ่มตั้งแต่การคิดค้นประเด็นข่าว การรวบรวมข้อมูลข่าวและการรายงานข่าว

ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการทำข่าว หมายถึง ปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องในการคัดเลือกประเด็นข่าวก่อนทำข่าว ได้แก่ การให้คุณค่าข่าว ปัจจัยบุคคล ความกดดันทางเศรษฐกิจ กลุ่มเป้าหมาย อิทธิพลเจ้าของกิจการ และความเป็นตัวตนของนักข่าว

วิกฤติการณ์การเมืองไทยปี 2552-2553 หมายถึง ประเด็นเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำนักข่าวยอยเตอร์ สำนักข่าวเอพีและสำนักข่าวซินหัวให้ความสำคัญนำมาทำเป็นข่าวและรายงาน เป็นเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นใน พ.ศ. 2552-2553

เหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมือง หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงวิกฤติการณ์การเมืองไทย หมายถึง พ.ศ. 2552-2553 แต่เป็นช่วงที่เกิดการปะทะกันระหว่างกลุ่มคนเสื้อแดงกับรัฐบาลถึงขั้นรุนแรง นองเลียด มีผู้เสียชีวิต บาดเจ็บ

คุณค่าข่าว หมายถึง เกณฑ์ในการพิจารณาประเด็นข่าวก่อนเข้าทำข่าวดังนี้

1. ความสดของเหตุการณ์เป็นประเด็นที่ไม่ถูกนำเสนอมาก่อนหรือประเด็นเก่าแต่คาดว่าจะมีประเด็นติดตามอย่างต่อเนื่อง
2. ผลกระทบเหตุการณ์ที่มีต่อกลุ่มเป้าหมาย
3. ความสำคัญของเหตุการณ์ต่อกลุ่มเป้าหมาย
4. ความใกล้ชิดของเหตุการณ์ต่อกลุ่มเป้าหมาย
5. เหตุการณ์ที่มีประเด็นขัดแย้ง
6. เหตุการณ์ที่มีประเด็นไม่ปกติ
7. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามกระแสข่าวประจำวัน
8. เหตุการณ์เป็นสิ่งที่กลุ่มเป้าหมายต้องรู้

ปัจจัยบุคคล หมายถึง คุณสมบัติของนักข่าวทางด้าน เพศ การศึกษา อายุ และประสบการณ์ เข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวก่อนทำข่าวของนายประตู่ข่าวสาร

ความกดดันทางเศรษฐกิจ หมายถึง ภาระหน้าที่เป็นผู้อุปถัมภ์สำนักข่าวต่างประเทศ ผลกำไรของกิจการเข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวก่อนการทำข่าวของนายประตู่ข่าวสาร

การแข่งขันในธุรกิจบนอินเทอร์เน็ต หมายถึง การแข่งขันความเร็วในการนำเสนอข่าว และความเร็วเข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวก่อนทำข่าวของนายประตู่ข่าวสาร

การเป็นเจ้าของกิจการ หมายถึง เจ้าของกิจการสำนักข่าวต่างประเทศ กลุ่มผู้ถือหุ้นเข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวด้วยการกำหนดนโยบายการทำงานข่าวให้กับนายประตู่ข่าวสาร

กลุ่มเป้าหมาย หมายถึง กลุ่มผู้รับสารที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของสำนักข่าวต่างประเทศตามที่ได้กำหนดไว้ในนโยบายสำนักข่าว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาคาดหวังว่าผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ทั้งทางด้านวิชาการและวงการสื่อสารมวลชนดังนี้

1. เพื่อประโยชน์ต่อการนำองค์ความรู้เรื่องกระบวนการทำข่าวของสำนักข่าวต่างประเทศในวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทยไปพัฒนาความรู้การทำงานข่าวของสำนักข่าวในประเทศไทยกรณีเกิดวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย
2. เพื่อเป็นข้อคิดในการปฏิบัติงานด้านการสื่อข่าวให้กับนักข่าวต่างประเทศและเพื่อพัฒนากระบวนการทำข่าวของสื่อต่างประเทศในประเทศไทยรองรับเหตุการณ์ในช่วงวิกฤติการณ์
3. องค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาครั้งนี้จะเปิดพื้นที่ทางวิชาการด้านกระบวนการทำข่าวในช่วงวิกฤติการณ์ทางการเมืองให้มีความแพร่หลายในวงวิชาการด้านวารสารศาสตร์
4. แบบจำลองกระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทยต่อกรณีวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553 จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสารสนเทศข้ามประเทศโดยเฉพาะกรมสารสนเทศ กระทรวงการต่างประเทศได้เรียนรู้และเข้าใจกระบวนการทำงานของนักข่าวสำนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทยและเพื่อประโยชน์ต่อการข่าวในภาวะวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทยและการติดต่อประสานงานด้านการข่าวระหว่างกรมสารสนเทศกับสำนักข่าวต่างประเทศกรณีเกิดวิกฤติการณ์ทางการเมือง